

25. september 2026

Forslag til Inatsisartutlov om leje af boliger.

(Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskab)

(Det talte ord gælder) Fra Siumut takker vi Naalakkersuisut for at have fremlagt lovforslaget.

Når vi taler om boligområdet, er det vigtigt at gøre klart, at området berører flere forskellige delområder:

1. Udlejning af offentlige boliger
2. Boliger opført gennem boligstøtteordningen
3. Andelsboliger
4. Boliger opført som selvbyggeri eller medbyggeri
5. Private boliger
6. Boligfinansiering

I denne sammenhæng behandler vi lovgivningen om udlejning af offentlige boliger.

Indledningsvis vil vi gerne anerkende den fremgangsmåde, naalakkersuisoq har anvendt i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget. På Siumuts vegne deltog jeg nemlig i de indledende drøftelser om udarbejdelsen af lovforslaget og fremsatte flere forslag til ændringer, selv om Siumut ikke er en del af Naalakkersuisut, og selv om jeg personligt ikke er medlem af det pågældende udvalg.

Nu kan vi se, at der er blevet lyttet til flere af vores bemærkninger fra Siumut, og at forslaget på flere områder er blevet tilpasset. Det fortjener anerkendelse, og fra Siumut vil vi gerne rose naalakkersuisoq for at have udvist åbenhed og vilje til samarbejde.

Det betyder imidlertid ikke, at arbejdet er afsluttet.

Fra Siumut støtter vi, at boligafdelingernes økonomi forbedres, og at boligerne vedligeholdes bedre. Men vi skal samtidig fastholde det grundlæggende princip i den boligpolitiske aftale om, at tilpasningen af huslejen skal gennemføres på en måde, der skaber økonomisk tryghed for lejerne. Her tænker vi på boligsikringen. Den skal netop sikre, at de økonomisk svagest stillede i samfundet samt mange lønmodtagere ikke bliver urimeligt belastet. Da vi endnu ikke har hørt nærmere om dette, ønsker vi snarest muligt oplysninger om Naalakkersuisuts arbejde på området.

Det vedligeholdelsesefterslæb, der er opstået som følge af mange års manglende vedligeholdelse, bør ikke alene betales af dem, der bor i boligerne i dag. Derfor arbejdes der nu videre med det,

som vi i Siumut også arbejdede for, da vi havde medlemmer af Naalakkersuisut i den foregående valgperiode, nemlig et forslag om finansiering mellem staten og Selvstyret på dette område.

Fra Siumut mener vi imidlertid, at kommunerne også bør inddrages i dette arbejde, og at vi politisk har behov for fuldt ud at forstå alle de konsekvenser, som dette kan få for den boligpolitiske aftale.

Kapitalafkast

Fra Siumut ønsker vi, at udvalget undersøger grænserne på henholdsvis minimum 7.000 kr. og maksimum 15.000 kr. pr. kvadratmeter.

Vi ved, at boligernes værdi flere steder kan være væsentligt lavere end 7.000 kr. pr. kvadratmeter. Omvendt ved vi også, at byggeomkostningerne i dag er steget til et niveau, der ligger væsentligt over 15.000 kr. pr. kvadratmeter.

Derfor ønsker vi, at det undersøges, hvor mange af de offentlige boliger der har en værdi på under 7.000 kr. pr. kvadratmeter, hvor mange der ligger mellem 7.000 og 15.000 kr., og hvor mange der har en værdi på over 15.000 kr. pr. kvadratmeter – om muligt også fordelt geografisk.

Dette hænger også sammen med side 144 og 145 i finanslovsforslaget. Her fremgår det, at størstedelen af boligerne i dag har en værdi på mellem 1.500 kr. og 3.500 kr. Med andre ord opkræves der en husleje, der ligger langt over boligernes værdi. Derfor kræver vi fra Siumut, at udvalget får dette belyst.

Fra Siumut ser vi positivt på, at der er skabt en mere fleksibel løsning i forbindelse med udskiftning af køkkener, toiletter og badeværelser i boligerne. Det betyder, at lejeren kan ansøge om at få gennemført forbedringer.

Fra Siumut har vi ligeledes forståelse for, at depositummet fremover skal kunne svare til seks måneders husleje mod op til tre måneders husleje i dag.

Fra Siumut har vi også stor forståelse for det ønske om beboerdemokrati, der er kommet til udtryk under høringen. Derfor er det ønskeligt, at beboerdemokratiet fremgår tydeligere af loven.

Beboerne skal ikke alene betragtes som lejere, der betaler husleje. Fra Siumut mener vi, at loven også bør sikre, at beboerne får mulighed for at få indflydelse på udviklingen af det område, de bor i, og dermed også får mulighed for at tage et medansvar.

Her skal vi også tænke på børnene. Rigtig mange børn vokser op i offentlige boligområder og bruger hver dag fællesarealer og legepladser.

Derfor ønsker vi fra Siumut, at udvalget undersøger, hvordan beboerdemokrati og børnedemokrati tydeligere kan indarbejdes i loven.

Vi har fra Siumut også bemærket den kritik, som dele af erhvervslivet har fremsat i deres høringssvar, blandt andet vedrørende private investeringer i boliger, mulighederne for finansiering og udbuddet af boliger.

Vi har brug for flere boliger i Grønland. Derfor skal vi sikre beskyttelsen af lejerne, men samtidig skal vi sikre, at private fortsat har mulighed for og interesse i at investere i boligbyggeri. På den anden side skal det samtidig sikres, at der ikke skabes mulighed for urimelig profit.

Fra Siumut ønsker vi derfor, at udvalget foretager en grundig vurdering af erhvervslivets høringssvar og de ændringer, som Naalakkersuisut efterfølgende har foretaget i forslaget.

Fra Siumut ønsker vi også, at det bliver belyst, hvilke konsekvenser rammeaftalen mellem staten og Selvstyret kan få for boligområderne og lejere.

Hvis aftalen åbner mulighed for nye investeringer i boligområderne eller nye finansieringsmuligheder, er vi nødt til at vide, hvordan disse vil påvirke de politiske aftaler, der allerede er indgået.

I den forbindelse efterlyser vi også et klart svar om kommunernes position. Kommunerne ejer og administrerer en stor del af de offentlige boliger. Hvis der derfor skal gennemføres større ændringer i finansieringen, organiseringen eller den fremtidige boligpolitik, skal kommunerne inddrages.

Hvad skal der ske med boligsikringen?

Her vil vi fra Siumut gerne fremføre et meget klart budskab.

I den boligpolitiske aftale skal tilpasningen af huslejen hænge sammen med en tilpasning af boligsikringen, der skaber økonomisk tryghed for borgere med lave indkomster. Desværre er det ikke tilfældet i dag.

Hvad gør vi så?

Det spørgsmål bliver stadig vigtigere.

Borgernes boligudgifter består ikke kun af huslejen. Elektricitet, vand og varme er også en del af udgifterne ved at have et hjem, og disse udgifter er blevet sat op. Samtidig stiger priserne på varer.

Derfor kræver vi fra Siumut et klart svar fra Naalakkersuisut: Hvor er jeres lovforslag om boligsikring? Hvornår får vi det at se, og hvordan skal boligsikringen tilpasses? Og hvordan vil I håndtere udviklingen i borgernes samlede boligudgifter?

Vi ønsker en vurdering af, hvordan tilpasningerne af huslejen, de stigende priser på varer samt stigende udgifter til varme og andre udgifter samlet set påvirker en almindelig familie – særligt familier med lave indkomster og pensionister.

Hvis vi politisk kræver, at økonomien i boligafdelingerne og forsyningsvirksomhederne skal balancere, må vi også forholde os til, om familiernes økonomi kan hænge sammen.

Afslutningsvis vil vi fra Siumut understrege, at vi grundlæggende støtter behovet for en ny og mere forståelig lov om udlejning af boliger, og at vi er tilfredse med de forbedringer, der er foretaget under udarbejdelsen af forslaget, samt at der er blevet lyttet til vores synspunkter.

Men før arbejdet afsluttes, ønsker vi især en mere grundig belysning af kapitalafkastet, boligsikringen, de mulige konsekvenser af rammeaftalen, kommunernes position, erhvervslivets bekymringer samt beboerdemokratiet og børnedemokratiet.

Boligpolitik handler ikke kun om bygninger og regnskaber.

Det handler om menneskers hjem, deres økonomiske tryghed og om, hvorvidt almindelige familier har råd til at blive boende i deres hjem.

Med disse bemærkninger anbefaler vi fra Siumut, at forslaget henvises til Anlægsudvalget med henblik på en mere grundig behandling.

Tak.

Erik Jensen, Siumut